

У к р а ї н а

Тернопільська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 18

Тернопільської міської ради Тернопільської області

=====

НАКАЗ

27.12.2018

№ 244

Про стан викладання та рівень навчальних досягнень учнів із географії

На виконання Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», реалізації Державних стандартів базової й повної середньої освіти, відповідно до плану роботи школи протягом листопада-грудня 2018 року вивчався стан викладання та рівень навчальних досягнень учнів з географії.

У ході перевірки адміністрацією закладу здійснювався контроль за станом викладанням географії, ефективністю роботи методичної комісії вчителів природничих наук, розглядалися питання кадрового забезпечення предмета, рівень фахової підготовки педагогів. Перевірено навчально-методичне забезпечення уроків географії. Здійснено перевірку рівня знань учнів із предмета у 6-11 класах. Вивчено питання про стан забезпечення підручниками географії учнів школи. Під час перевірки здійснювався контроль за веденням шкільної документації, відвідано та проаналізовано уроки, проведено бесіди з вчителями, анкетування, контрольні зрізи навчальних досягнень школярів.

Вивчення річного плану роботи навчального закладу, місця предмета в ньому, ознайомлення з програмно-методичним та кадровим забезпеченням викладання географії, діяльністю методичної комісії в ЗОШ № 18 дозволяє зробити висновок, що адміністрацією школи створені належні умови для виконання державної навчальної програми з географії. Контроль за станом викладання географії здійснює директор школи Заброцький Р.П. (наказ від 06.09.2018 № 166 «Про розподіл функціональних обов'язків у 2018-2019 навчальному році»). Адміністрація навчального закладу відвідує уроки вчителів із метою тематичного, епізодичного контролю, виявлення, вивчення та узагальнення досвіду вчителів, прогнозування подальшої їх діяльності, організації навчання педагогів.

Загальноосвітня цінність шкільної географії полягає у формуванні світоглядного розуміння природи Землі, її географічної оболонки як природного та природно-техногенного середовища, в якому протікає життя людини. Шкільна географія спрямована на формування в учнів просторового уявлення про земну поверхню та розвиток умінь усвідомлено орієнтуватися в соціально-економічних, суспільно-політичних і геоecологічних подіях у державі й світі. Географія є не тільки джерелом нових відомостей про Землю, а й основою для формування гуманістичного світогляду, виховання дбайливих господарів, любові до рідного краю, набуття умінь і навичок адаптації до навколишнього середовища, адекватної поведінки в ньому.

Загальною метою шкільної географічної освіти є формування у школярів географічної картини світу. При цьому географічна освіта в основній школі спрямована на досягнення таких головних завдань:

- *засвоєння знань* про основні географічні поняття, закономірності розвитку, розміщення і взаємозв'язки природи, населення і господарства різних територій, формування материків, океанів та їх частин відповідно до природних та соціально-економічних чинників;

природу, населення і господарство України; економічну і соціальну географію світу; природокористування та навколишнє середовище;

- *оволодіння уміннями використовувати* різні джерела географічної інформації - картографічні, статистичні, геоінформаційні технології для пошуку, інтерпретації і демонстрації різноманітних географічних даних та формування в учнів на цій основі ключових компетенцій; *вміннями виконувати дії*, які набуті на основі застосування географічних знань і попереднього досвіду;

- *застосування* географічних знань для пояснення та оцінки географічних процесів і явищ;

- *розвиток* пізнавального інтересу, інтелектуальних і творчих здібностей учнів у процесі географічних спостережень, розв'язання проблемних завдань, самостійного набуття нових знань з географії;

- *формування здатності і готовності* до використання географічних знань та вмінь у повсякденному житті для адекватної соціально-відповідальної поведінки в навколишньому середовищі, його збереження, адаптації до умов проживання на певній території; самостійного оцінювання рівня впливу людини на природу, безпеки довкілля як сфери життєдіяльності людини; розв'язання конкретних практичних завдань;

- *виховання* екологічної культури, любові до свого народу, місцевості проживання, патріотизму, толерантного ставлення до інших народів, поваги до природних і культурних цінностей різних регіонів та країн світу.

Структура і зміст програми з географії базуються на принципах неперервності й наступності шкільної географічної освіти, її інтеграції на основі внутрішньо-предметних та міжпредметних зв'язків, гуманізації, гуманітаризації, урахування вікових можливостей учнів, практичної спрямованості.

У програмі знайшли відображення наскрізні для шкільної географії змістові лінії, зазначені в Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти. Окремі елементи географічних знань учні отримують у початковій школі в курсі «Природознавство». Поглиблення цих знань відбувається в 5-му класі під час вивчення пропедевтичного курсу «Природознавство».

У 2017/2018 навчальному році географію викладає двоє вчителів:

- Вітрук Оксана Мирославівна – спеціаліст вищої категорії, педагогічне звання «учитель-методист», педагогічний стаж – 29 років, працює над проблемою: «Інноваційні методи на уроках географії»;
- Крамар Людмила Богданівна – спеціаліст вищої категорії, педагогічне звання «старший учитель», педагогічний стаж – 26 років, працює над проблемою: «Введення інноваційних елементів на уроках географії».

Педагоги пройшли навчання на курсах підвищення кваліфікації Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти.

Вчителі географії беруть участь у роботі шкільних і міських методичних структур. У межах міста функціонує методичне об'єднання вчителів географії та економіки (керівник Вітрук О.М.).

Учителі географії Вітрук О.М. та Крамар Л.Б. працюють за навчальною програмою з географії для 6-9 класів, яку розроблено на підставі Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти з урахуванням Державного стандарту початкової загальної освіти та відповідно до положень «Концепції Нової української школи» (2017 р.) та за програмою рівня стандарту у 10 класі (2017 р.)

Учні та вчителі працюють за підручниками з географії для 6-10 класів, які складено за новою програмою з географії та рекомендовано МОН України: 6 клас – автори В.Ю.Пестушко, Г.Ш.Уварова; 7-10 класи – лінія підручників В.М.Бойко.

Учні школи забезпечені навчально-методичною літературою: атласами для 6-10 класів; практикумами, які схвалено комісією з географії Науково-методичної ради з питань освіти МОН України.

Учні 6-10 класів забезпечені матеріалами для перевірки та оцінювання компетентностей. Розроблені завдання для перевірки досягнень компетентностей учнів 6

класу (вчитель Вітрук О.М). Розроблені роздавальні-дидактичні матеріали для учнів 5-8 класів (вчитель Вітрук О.М.). Розроблені тренінгові матеріали (релаксопедичний метод) для роботи з учнями 7-8 класів (вчитель Вітрук О.М.). Розроблені роздавальні-дидактичні матеріали для учнів 8-9 класів (вчитель Крамар Л.Б.).

Укладені вимоги для створення мультимедійної презентації (вчитель Вітрук О.М.).

Розроблений роздавальний матеріал для проведення рефлексії на уроках географії та економіки (вчитель Вітрук О.М.).

Оновлені настінні стенди «Природні комплекси України» (вчитель Вітрук О.М.).

Систематизовано матеріали проектно-дослідницької роботи учнів 7-11 класів (вчитель Вітрук О.М.).

Учителі використовують предметний кабінет як власну методичну лабораторію, працюють над створенням необхідної комп'ютерної бази, яка є джерелом інформації, наочним посібником, засобом діагностики і контролю.

Придбано технічне забезпечення: ноутбук, проектор, екран.

Учителі мають можливість для публікацій власних напрацювань з географії:

- розмістити науково-методичні матеріали на Web-сайті навчального закладу;
- розмістити науково-методичні матеріали на Web-сайті міського науково-методичного центру;
- інших Web-сайтах, а саме:
 - персональний сайт,
 - методичний портал,
 - освіта,
 - фахові педагогічні видання.

Вчителі географії Вітрук О.М. і Крамар Л.Б. ознайомлені з методичними рекомендаціями Міністерства освіти і науки України, ведуть необхідну документацію з предмета: календарно-тематичні плани, поурочні конспекти, класні журнали. Для поурочного планування вчителі використовують як власні розробки уроків, так і друковані розробки, адаптовані під свій урок.

Сторінки класних журналів заповнюються вчителями відповідно до Інструкції з ведення класного журналу учнів 5-11 (12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів від 03.06.2008 року № 496. Журнали перевіряються заступником директора школи з навчально-виховної роботи Струнь О.Я. не менше чотирьох разів на рік, результати перевірки відображаються на сторінці «Зауваження до ведення класного журналу».

Поступальне вдосконалення загальної середньої освіти, спрямоване на переорієнтацію процесу навчання на розвиток особистості учня, на навчання його самостійно оволодівати новими знаннями, на формування функціональних, мотиваційних та соціальних компетентностей. У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання результатів навчальних досягнень школярів як складової навчального процесу. Оцінювання має ґрунтуватися на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня, а не ступеня його невдач.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з предмета здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів з географії у системі загальної середньої освіти, розроблених відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та наказу МОН молоді спорту від 13.04. 2011 року № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти», зареєстрованого у Міністерстві юстиції від 11.05. 2011 року № 566/19304.

Основними видами оцінювання навчальних досягнень школярів на уроках географії є поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне). Тематичне оцінювання вчителі здійснюють обов'язково після вивченої теми або її частини згідно з переліком тем на підставі навчальних програм, затверджених Міністерством освіти і науки України.

Визначення рівня навчальних досягнень учнів є особливо важливим із огляду на те, що навчальна діяльність у кінцевому підсумку повинна не просто дати людині суму знань,

умінь та навичок, а сформувати її компетентність як загальну здатність, що базується на знаннях, досвіді, цінностях, здібностях, набутих завдяки навчанню. І як одна із форм підведення підсумків вивчення теми – написання контрольної роботи. Згідно з методичними рекомендаціями Міністерства освіти і науки протягом навчального року вчитель планує та проводить дві контрольні роботи в 6-10 класах із навчального предмета.

Проведено порівняльний аналіз результатів тематичного оцінювання та контрольної роботи:

8-А клас – 30 учнів (писало 26 учнів) – вчитель Вітрук О.М.

Рівень досягнень	Тематичне оцінювання		Контрольна робота	
	учнів	%	учнів	%
Початковий (1-3 б)	1	3,5	1	4
Середній (4-6 б)	11	36	12	46
Достатній (7-9 б)	17	57	12	46
Високий (10-12 б)	1	3,5	1	4
Разом:	30		26	

Значна частина учнів 8-А класу показала низькі результати у завданні високого рівня (тестові завдання відкритого типу). Учням складно логічно пояснити причинно-наслідкові зв'язки між тектологічною, геологічною будовою та рельєфом України. Частина учнів не справилась із завданням на відповідність між тектонічною будовою та запасами мінеральних ресурсів (за походженням).

9-А клас – 25 учнів (писало 20 учнів) – вчитель Крамар Л.Б.

Рівень досягнень	Тематичне оцінювання		Контрольна робота	
	учнів	%	учнів	%
Початковий (1-3 б)	1	2	---	---
Середній (4-6 б)	8	34	8	40
Достатній (7-9 б)	12	48	9	45
Високий (10-12 б)	4	16	3	15
Разом:	25		20	

Значна частина учнів 9-А класу показала низькі результати у завданні високого рівня (тестові завдання відкритого типу). Учням складно проаналізувати проблеми галузей господарства видобувної промисловості. Частина учнів не справилась із встановленням взаємозв'язків між країнами і сільськогосподарською продукцією та мінерально-сировинною базою країн світу.

Аналіз контрольних робіт засвідчив, що всі учні володіють обов'язковим обсягом знань, умінь та навичок у відповідності з вимогами програм МОН України в основному на високому і достатньому рівнях.

У закладі проводяться заходи, спрямовані на розвиток особистості: предметні тижні, конкурси, олімпіади.

Переможці шкільних олімпіад брали участь у II етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з географії і виявили такі результати:

Навчальний рік	Прізвище учня, клас	Предмет	Місце	Прізвище та ін. вчителя
2014-2015	Мокрицький Денис, 8	географія	3	Вітрук О.М.
2015-2016	Попович Вікторія, 8	географія	3	Вітрук О.М.
2016-2017	Мокрицький Денис, 10	географія	2	Вітрук О.М.
2017-2018	Косар Олег, 8	географія	3	Крамар Л.Б.
2017-2018	Мокрицький Денис, 11	географія	2	Вітрук О.М.
2018-2019	Перегінець Вікторія, 8	географія	3	Вітрук О.М.
2018-2019	Косар Олег, 9	географія	3	Крамар Л.Б.
2018-2019	Пукас Богдан, 10	географія	3	Вітрук О.М.

Під час моніторингу ділової документації було виявлено, що:

- вивчення предмета ведеться за навчальними планами і програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України;
- учителі впроваджують інтерактивні форми роботи, демонструючи належний рівень науковості, використовують сучасну інформацію;
- учителі постійно працюють над підвищенням свого методичного та фахового рівнів, дотримуються нормативів проходження курсової підготовки та атестації;
- не в повній мірі здійснюється позакласна робота з географії, не працюють гуртки, факультативи, спецкурси географічного профілю;
- відсутні географічний майданчик чи класні метеорологічні куточки із приладами для вимірювання показників погоди.

Виходячи з вищезазначеного,

НАКАЗУЮ:

1. Стан викладання географії в школі вважати таким, що відповідає вимогам Державного стандарту.

2. Адміністрації школи:

2.1. Здійснювати контроль за виконанням навчальних планів і програм, організацією навчально-виховного процесу, станом викладання, оцінюванням навчальних досягнень учнів із географії.

2.2. Спрямувати роботу з педагогічними кадрами щодо підвищення ефективності уроків географії відповідно до змісту нових програм і Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти.

2.3. Сприяти впровадженню в практику роботи вчителів географії інноваційних освітніх технологій на засадах особистісно-орієнтованого навчання, а також використанню інформаційно-комунікаційних технологій в навчальній і позанавчальній роботі.

2.4. Проаналізувати стан навчально-методичного забезпечення викладання географії у закладі та спланувати заходи щодо покращення та оновлення навчально-методичної бази кабінету географії.

3. Учителям географії Вітрук О.М., Крамар Л.Б.:

3.1. Посилити персональну відповідальність учителів географії за результати навчально-виховного процесу.

3.2. На засіданні шкільних методичних об'єднань опрацювати методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів із географії.

3.3. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі, відповідні програмні засоби та Інтернет-ресурси.

3.4. Стимулювати підвищення мотивації учнів до навчання шляхом удосконалення системи оцінювання, урахувавши її виховну функцію.

3.5. Посилити роботу з обдарованими учнями з метою їхньої результативної участі у творчих конкурсах, олімпіадах, турнірах різних рівнів.

3.6. Постійно удосконалювати методику проведення уроків географії. Забезпечувати раціональне поєднання індивідуальних, групових і колективних форм роботи, здійснювати диференційований підхід до організації роботи учнів.

3.7. Використовувати можливості особистісно-орієнтовного підходу з метою формування загальнонавчальних та інтелектуальних умінь школярів.

3.8. Удосконалювати форми контролю за рівнем навчальних досягнень учнів, форми і види тестового контролю.

3.9. Приділяти більше уваги питанням географічних закономірностей у розвитку природи України, розвивати логічне мислення.

4. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор школи

Р.П.Заброцький